

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Do użytku służbowego

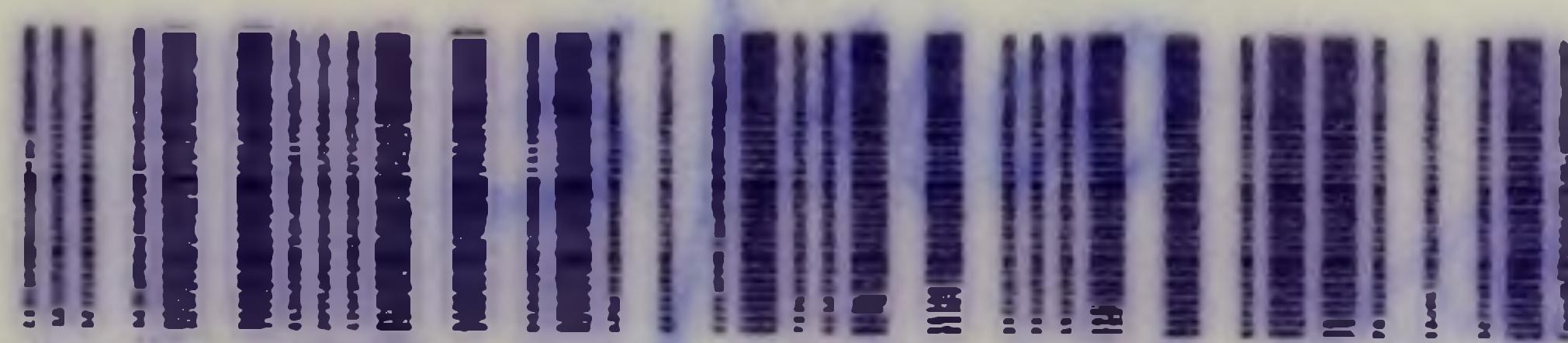
Egz. nr 3

ZADANIA AKADEMII OBRONY NARODOWEJ w roku akademickim 1991–1992

Wystąpienie komendanta AON
w dniu 24 września 1991 r.

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/1600

05-001600-003-0

Biblioteka Główna
Akademii Sztuki Wojennej

12902

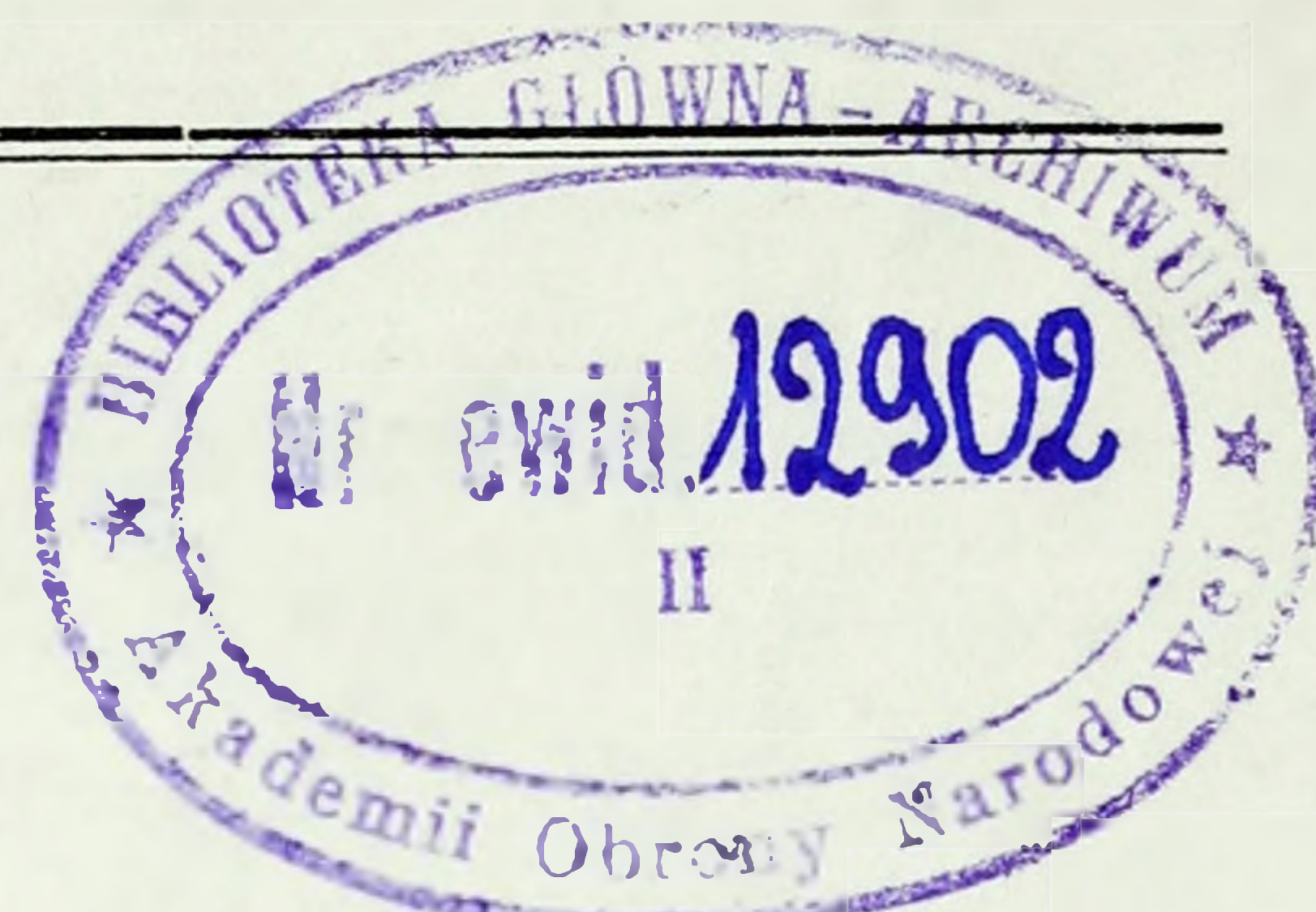
09-012902-000-0

12902

1991

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Do użytku służbowego

Egz. nr 3

ZADANIA AKADEMII OBRONY NARODOWEJ w roku akademickim 1991–1992

Wystąpienie komendanta AON
w dniu 24 września 1991 r.

5/1600

Szanowni zebrani!

1. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I WYCHOWAWCZA

W zmienionej sytuacji polityczno-militarnej na świecie, w Europie oraz w naszym kraju po raz drugi rozpoczynamy nowy rok akademicki w Akademii Obrony Narodowej.

Miniony rok zapisze się na trwałe w historii świata i Europy, a także naszego państwa. Był to także rok historyczny dla polskiego szkolnictwa wojskowego. Powstała i zaczęła funkcjonować Akademia Obrony Narodowej, która - przypomnę - nawiązuje do chlubnych tradycji: oręza polskiego i polskiej myśli wojskowej, Szkoły Rycerskiej (1765-1794) - do jej tradycji nawiązuje również nowo powstała w br. szkoła administracji państwowej - Wyższej Szkoły Wojennej (1919-1939), Wyższej Szkoły Wojennej w Szkocji (1941-1946), Akademii Sztabu Generalnego WP (1947-1990). Korzystamy także z doświadczeń naukowo-dydaktycznych byłej Wojskowej Akademii Politycznej. Przypominam o tych tradycjach dlatego, że w ubiegłym roku postawiłem zadanie, aby je upowszechnić wśród kadry i słuchaczy. Niestety, zadanie zostało wykonane tylko połowicznie. Dlatego zobowiązuję komendantów wydziałów, aby już na początku roku akademickiego zapoznali słuchaczy z tradycjami naszej uczelni oraz aby w ramach szkoleń instytutowych i katedralnych zaplanować informację dla kadry na ten temat. Jednocześnie szef Wydziału Kultury i Oświaty zapewni uaktualnienie i uzupełnienie zbiorów w sali tradycji AON. Komendant Wydziału Nauk Humanistycznych powoła zespół, który do końca 1991 r. opracuje krótki

zarys tradycji AON; do marca 1992 należy wydać opracowanie w całości (pewien wzór w realizacji tego przedsięwzięcia może stanowić historia Akademii Wojennej i Sił Lądowych USA).

Na pewno truizmem jest stwierdzenie, że rok miniony był rokiem szczególnym, eksperymentalnym i że trzeba z uzyskanych w nim doświadczeń wyciągnąć wnioski do pracy w nowym roku akademickim, przewidując rozwój wypadków, które mogą lub będą bezpośrednio i pośrednio wpływać na tok studiów, na proces dydaktyczny i naukowy naszej uczelni.

Ubiegły rok można z całą pewnością uznać za eksperymentalny zarówno ze względu na nową strukturę organizacyjną uczelni, jak i programy studiów oraz stosowane metody nauczania. Praktycznie realizowaliśmy 8 różnych programów na kursach akademickich i 6 na kursach organizowanych już w czasie roku akademickiego. W AON studiowało 1219 słuchaczy podzielonych na 88 grup szkoleniowych.

Sytuacja taka powodowała rozpraszanie naszych wysiłków, a jednocześnie - obniżanie jakości materiałów dydaktycznych i prac naukowych, na których opracowanie mieliśmy niestety bardzo mało czasu.

W nowym roku akademickim będzie studiować w akademii 833 słuchaczy (o 386 mniej) w 53 grupach szkoleniowych (o 35 grup mniej). W odróżnieniu od ubiegłego roku, obecnie mamy już pewne doświadczenie w organizowaniu i prowadzeniu nauczania na różnych kursach. Być może, zorganizujemy kurs dla najwyższych władz państwowych, którego program już opracowaliśmy - czeka on na zatwierdzenie przez premiera lub prezydenta. Materiały do nauczania na tym kursie należy przewidzieć w specjalnym planie i zacząć przygotowywać już na początku nowego roku.

Drugi kurs - to ewentualnie 6-miesięczny kurs nauczania języków obcych: angielskiego, niemieckiego, francuskiego dla wszystkich kandydatów do akademii. Może się on rozpocząć już w marcu 1992 r. Szef oddziału

szkolenia i kierownik Studium Języków Obcych opracują ujednolicony plan nauczania języków obcych w AON i przygotowują stosowny rozkaz. Przewidujemy również zorganizowanie - wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim - kursu menadżerskiego dla pracowników cywilnych i wojskowych. Wstępne rozmowy na ten temat już przeprowadziliśmy.

Zakładam, że w nowym roku akademickim będzie bardziej sprzyjająca atmosfera do realizacji procesu dydaktycznego i naukowego niż w roku ubiegłym, kiedy to duża liczba oficerów była na listach przejściowych, poważna część doświadczonej kadry przygotowywała się do odejścia na emeryturę, niektórzy na własną prośbę przechodzili do rezerwy, a jeszcze inni poszukiwali swojego miejsca poza akademią. Ponadto sytuacja gospodarcza państwa oraz skromny budżet MON powodowały poważne zaniepokojenie zarówno kadry, jak i słuchaczy. Nie było więc odpowiednich warunków do ponoszenia wysiłku intelektualnego zarówno przez nauczycieli, jak i słuchaczy, ani też do intensyfikacji i doskonalenia swojej pracy.

Nowy rok akademicki rozpoczynamy w bardziej klarownej sytuacji, choć nie pozbawionej zagrożeń. Trzeba bowiem pamiętać o tym, że w wielu zespołach dydaktycznych i naukowych będą nowi ludzie i nowi kierownicy. Dokonaliśmy nieznacznej (na razie) korekty w strukturze organizacyjnej akademii i programach studiów, w niektórych - bardzo istotnej. Dlatego też bardzo poważnym zadaniem jest zgrywanie i cementowanie zespołów, właściwe ukierunkowanie ich pracy, koncentrowanie wysiłków na realizacji głównych celów, decydujących o kształcie, poziomie i ambicjach uczelni. Stale musimy walczyć o autorytet AON w siłach zbrojnych, uczelniach i środowiskach cywilnych oraz uczelniach zagranicznych.

Jednocześnie musimy pamiętać, że głównym celem kształcenia i studiów w AON jest "... umacniania siły obronnej RP przez przygotowanie

wysoko wykwalifikowanych kadr dowódczych, sztabowych, wychowawczych i naukowych do pełnienia funkcji w dowództwach, sztabach, uczelniach i instytutach wojskowych".

Jest to jednak cel ogólny. Dlatego też zobowiązuję komendantów wydziałów, szefów instytutów, katedr i zakładów do zapewnienia szczegółowego przestudiowania w czasie kursów metodycznych programów oraz omówienia (przedyskutowania) celów i zadań szczegółowych - ze skoncentrowaniem uwagi na sposobach ich realizacji. (Np. w Akademii Wojskowej Sił Lądowych USA słuchacze na początku studiów formułują cele /zwykle pięć/, które zamierzają osiągnąć w czasie pobytu w uczelni).

Jednocześnie pod kątem celów kształcenia należy dokonać oceny ubiegłorocznej obudowy dydaktycznej programów i określić konkretne zamierzenia na nowy rok akademicki, uwzględniając je w odpowiednich planach wykonawczych.

To ogólne, naczelne zadanie stawiam wszystkim wydziałom, instytutom i katedrom. Niestety, w ubiegłym roku - mimo ogromnych wysiłków - plany opracowania nowych podręczników, skryptów i konspektów wykładów nie zostały wykonane. Czekają one na opracowanie w nowym roku akademickim. Uważam, że jest to jedno z najważniejszych zadań. Trzeba do naszych materiałów teoretycznych i treści wielu ćwiczeń wprowadzać nowe wartości, wynikające z nowej, jakże gwałtownie zmieniającej się sytuacji międzynarodowej, nowych uwarunkowań politycznych i gospodarczych w Europie, zwłaszcza u naszych sąsiadów na Wschodzie i Zachodzie, a nawet na Litwie w stosunku do Polaków (ewentualnie komentarz z posiedzenia Sejmu w dniu 3.9. br.).

Pragnę jednak przy okazji przestrzec zarówno przed zbyt "rewolucyjnymi" poglądami, w których wyraża się "beznadziejność" naszej sytuacji obronnej, jak i przed zbyt optymistycznymi, według których

w zasadzie armia jest zbędna, gdyż obecnie nie ma zagrożenia militarnego i "trzeba ten okres dziesięciu, a może więcej lat, dany nam przez opatrność, wykorzystać do umocnienia gospodarki, a nie trwonić pieniędzy na wojsko" (takich poglądów będzie m.in. dotyczył odrębny punkt rozkazu MON do szkolenia sił zbrojnych RP w roku 1992), Niestety, zarówno pracownicy naukowo-dydaktyczni, jak i studenci Akademii nie są wolni od podobnych poglądów. Głoszone są one u nas, w AON. Oczywiście nikt nie zabrania indywidualnego głoszenia i publikowania takich poglądów, ale nie należy ich wspierać autorytetem Akademii Obrony Narodowej lub wydziału czy katedry.

Dziś każdy racjonalnie myślący Polak z coraz większym zaniepokojeniem patrzy na naszą obronność, na potencjał obronny WP. Czy mamy szansę obronić się przed liczebnie silniejszym przeciwnikiem? Aby odpowiedź na to pytanie mogła być twierdząca trzeba w naszych publikacjach, a szczególnie w kształceniu kadr dowódczo-sztabowych i wychowawczych ukazywać, że przeciwnik liczebnie jest i będzie silniejszy i nie musimy mu dorównywać liczbą czołgów, samolotów, armat czy dywizji. Trzeba sięgnąć do doświadczeń historycznych, zwłaszcza z polskiej sztuki wojennej, gdzie niemal wszystkie bitwy o znaczeniu historycznym były rozstrzygane na korzyść wojsk polskich, mimo że zawsze w stosunku do przeciwnika liczebnie były one mniejsze. Przywołajmy w pamięci powstanie II Rzeczypospolitej w warunkach pełnego rozbioru przez trzy mocarstwa. Dziś na naszych oczach też dokonuje się rozpad supermocarstwa. Niestety nie wzmacnia on naszej obronności. Obecnie powinniśmy w większym stopniu sięgać do doświadczeń innych państw (m.in. Finlandii, Korei, Izraela, Szwecji, Austrii), które budują swoją strategię, sztukę operacyjną i taktykę mając na względzie silniejszego liczebnie przeciwnika.

Dlatego też zobowiązuję komendanta Wydziału Nauk Humanistycznych (Katedrę Historii) do pilnego opracowania i przekazania kadrze i słuchaczom wykazu i krótkiej charakterystyki tych bitew, w których mniejsze liczebnie siły odnosiły wspaniałe, historyczne zwycięstwa. Studiując te bitwy należy szukać najlepszych rozwiązań, zwłaszcza taktyczno-operacyjnych, przydatnych w warunkach polskiej rzeczywistości. (termin opracowania trzeba uzgodnić w trybie roboczym). My, nauczyciele akademicki, musimy uczyć się nowego sposobu myślenia, odrzucić zarówno dawne rozumowanie, że obroni nas potężny Układ Warszawski jak i drugą skrajność, że osłoni nas Układ NATO.

Naczelnym zadaniem naszej uczelni jest m.in. nauczanie sposobów zapewniania jak najlepszej organizacji i jak najsprawniejszego dowodzenia, najskuteczniejszej taktyki i sztuki operacyjnej oraz doskonałe przygotowanie dowódczo-sztabowe oficerów. Powinny temu służyć zarówno proces dydaktyczny, jak i opracowania naukowe.

Pragnę wspomnieć, że o nasze opracowania teoretyczne zabiegają Akademia Wojskowa CSRF, Akademia Dowodzenia w Hamburgu i Akademia Wojskowa Sił Lądowych USA. Sądzę, że dobrą wizytówkę AON stanowi specjalny Biuletyn Informacyjny wydany w języku angielskim i przekazany tym uczelniom, których przedstawiciele byli obecni na inauguracji pierwszego roku akademickiego.

Coraz więcej delegacji chciałoby złożyć wizytę w naszej uczelni. My także mieliśmy możliwość skonfrontowania naszej działalności oraz założeń programowych, metod i treści kształcenia z działalnością uczelni innych państw, m.in.: Wyższej Szkoły Wojskowej w Paryżu, Akademii Dowodzenia w Hamburgu, która nalega na wymianę wykładowców i słuchaczy już od nowego roku akademickiego, Wyższej Szkoły w Sztokholmie (gdzie 4 naszych wykładowców uzyskało za swoje wykłady wysokie oceny), Akademii Wojskowej Sił Lądowych USA. Gościliśmy u sie-

bie studentów Uniwersytetu Obrony Stanów Zjednoczonych, delegację Akademii ON oraz Sztabu Generalnego Pakistanu i Anglii.

16 września odbyła się dyskusja z delegacją USA nad założeniami strategicznymi i bezpieczeństwem Europy. W dniach 9-11 października będziemy gościć komendanta i towarzyszących mu oficerów z Akademią Wojennej Sił Powietrznych USA, a 20 listopada przybędzie delegacja z Holandii w celu omówienia współpracy z AON. A więc jak nigdy dotychczas mieliśmy i będziemy mieli możliwość skonfrontowania naszej działalności, doświadczeń i zasad funkcjonowania naszej uczelni z działalnością podobnego typu uczelni zachodnich i USA.

Jak wypada ta konfrontacja?

Z całym poczuciem odpowiedzialności twierdzę, zresztą są to również oceny oficerów, którzy wymieniali poglądy lub składali wizyty we wspomnianych uczelniach, że nie powinniśmy czuć się ubogimi krewnymi. Jesteśmy po prostu partnerami uczelni zachodnich i USA, zwłaszcza jeżeli chodzi o teorię sztuki wojennej, a także metody nauczania oraz niektóre rozwiązania z zakresu informatyki.

Do takiego stwierdzenia upoważnia mnie liczna korespondencja od delegacji, które zwiedzały naszą uczelnię, w tym m.in. od kontradmirała SHEAFERA. Na pewno jest w tym sporo kurtuazji, ale przecież nie są to oceny wymuszone. Na przykład studenci z Uniwersytetu Obrony USA przekazali po powrocie do Stanów Zjednoczonych za pośrednictwem naszego attache wojskowego - bardzo pozytywną ocenę naszej uczelni, natomiast negatywną AW CSRF naszemu MON, wiceministrom i Szefowi Sztabu Generalnego, a także mnie.

Pod jakim względem nasza uczelnia jest słabsza od uczelni zachodnich?

Według mojej oceny AON bardzo poważnie różni się od wspomnianych uczelni poziomem bazy technicznej i komputerowej: brak nam nowo-

czesnych środków audiowizualnych. Pod względem bazy socjalno-bytowej też im nie dorównujemy; zbyt mało na przykład dbamy o właściwe funkcjonowanie kasyna, o wygląd estetyczny sal grupowych i wykładowych. Widzimy te słabości, niedomagania i braki. Będziemy je eliminować. Nie możemy na razie zapewnić potrzebnej ilości podręczników, skryptów i materiałów teoretycznych - zarówno ze względu na brak dobrych opracowań, jak i bardzo słabą poligrafię. Wkrótce jednak stworzymy warunki do pomyślnego rozwiązania tego problemu.

Opracowaliśmy plan "utechnicznienia" studiów w AON na lata 1991-1995. Na jego realizację potrzeba nam 11 mld 700 mln zł. I pomimo, iż MON go nie zatwierdził, to jednak ja zatwierdzając go mam nadzieję, że przy aktywnym udziale całej kadry uda nam się go w poważnym mierze zrealizować. Po prostu mniej będziemy korzystać z funduszu gospodarczego; na przykład za pieniądze, (których nie odprowadzimy do budżetu MON) uzyskane ze sprzedaży komputerowej mapy Polski zamierzamy kupić sprzęt techniczny.

Plan modernizacji bazy technicznej należy upowszechnić i skoncentrować na jego realizacji wszystkie możliwe siły i środki.

A tak na marginesie: braki w technice można uzupełnić, choć obecnie jest to bardzo trudne. Ale są i inne braki, znacznie trudniejsze do uzupełnienia; dotyczą one kadry i słuchaczy.

Na przykład w Akademii Wojennej Sił Lądowych USA 95% kadry ma ukończone wyższe studia cywilne, a na Uniwersytecie Obrony - 100%, oczywiście także własne uczelnie wojskowe. Podobnie jest w Szwecji, w mniejszym stopniu w Akademii Dowodzenia w Hamburgu. U nas nawet trudno liczyć to w procentach. W USA jako zasada po ukończeniu studiów w akademii nie wolno bezpośrednio pozostawiać absolwentów. Muszą przejść 3-4 letnią praktykę w wojskach na określonych stanowiskach. Następnie kandydat na wykładowcę przechodzi 3-4 letnią praktykę w

uczelni. Po tym okresie może, ale nie musi pozostać wykładowcą na kolejne lata.

Ponadto w uczelniach zachodnich angażuje się do zajęć najwybitniejszych naukowców cywilnych, oczywiście za bardzo wysoką opłatą. Nie obciążają oni etatu. Stąd na jednego pracownika akademii przypada od 6 do 10 słuchaczy. U nas lepiej nie obliczać!

Kolejna różnica trudna do złagodzenia, to poziom intelektualny i fachowy słuchaczy. Na przykład w USA 80-90% przyjętych do akademii słuchaczy legitymuje się cywilnym wyższym wykształceniem. Na jedno miejsce jest od 15 do 20 i więcej kandydatów, u nas zaledwie jeden w br., tylko na Wydziale Wojsk Lądowych dwóch kandydatów. Przyjeliśmy warunkowo oficerów nawet z jedną oceną niedostateczną. Jeżeli do końca października nie uzyskają oni pozytywnej oceny, będą musieli z akademii odejść.

Na Zachodzie każdy słuchacz usilnie stara się, aby ukończyć uczelnię z jak najlepszym wynikiem, u nas, dziś - z bożą pomocą, dawniej - partii, jakoś się ukończy, aby przetrwać pierwszy rok, aby wywalczyć jak najwięcej dni wolnych. Bez ukończenia Akademii Sił Lądowych, MW, Akademii Sił Powietrznych oraz Uniwersytetu Obrony oficer nie może być awansowany do stopnia pułkownika, a tym bardziej generała. Sądzę, że już w przyszłym roku poprawi się poziom kandydatów na studia.

Musimy jeszcze bardziej niż w roku minionym zwiększyć wymagania i podnieść jakość studiów, szczególnie przez indywidualizację nauczania i rozwijanie intelektu słuchaczy. Po prostu w stosunku do siebie i słuchaczy musimy podnieść poprzeczkę. Ci, którzy nie sprosta-
ją wymaganiom nowoczesnej uczelni, muszą z niej odejść. Tegoroczni absolwenci stwierdzili, że w akademii powinna być większa selekcja i "słabeuszy nie należy ciągnąć za uszy" oraz promować, kompromitują oni

bowiem zarówno uczelnię, jak i tytuł, który w niej uzyskali..

W przyszłym roku najprawdopodobniej zaczną przybywać do AON polscy oficerowie - absolwenci uczelni zachodnich i USA. Kierownictwo MON przyjęło zasadę że powinni oni odbyć dwu-trzyletnią praktykę w AON. Powinniśmy racjonalnie wykorzystać ich wiedzę i umiejętności do realizacji celów edukacji naszej kadry i słuchaczy.

Ponadto do akademii będzie wielu kandydatów z IC MON, w których następuje zmniejszenie etatów.

W minionym roku akademickim uczelnia nasza nawiązała ścisłą współpracę z wieloma uczelniami cywilnymi. Gościliśmy wybitnych naukowców cywilnych. W br. zobowiązuję komendantów wydziałów i szefów instytutów oraz szefa CI do rozwijania i pogłębiania tej współpracy, do utrzymywania roboczych kontaktów ze środowiskiem cywilnym.

Oceniam, że współpraca AON z uczelniami i naukowcami cywilnymi przynosi i będzie przynosić coraz więcej korzyści. Zaangażowaliśmy na pełny etat kilku cywilnych pracowników naukowych.

Sądzę, że zwrot w stronę środowisk cywilnych i ku cywilnemu wykształceniu nie oznacza "ucywilniania" akademii, wręcz przeciwnie: naszym zadaniem i ambicją powinno być "uwojskowanie" cywilów. Ma to ogromne i niekwestionowane znaczenie, którego ranga będzie stale wzrastać.

Od nowego roku akademickiego rozpoczyna działalność Zaoczne Podyplomowe Studium Pedagogiki. Program nauczania na nim został uzgodniony z MEN i ze specjalistami Uniwersytetu Warszawskiego. Chcemy, aby było ono w pełni honorowane także poza wojskiem, a studiować będą, być może już od tego roku, razem z oficerami przyszli nauczyciele akademicki uczelni cywilnych.

Instytut Dydaktyki wspólnie z Wydziałem Nauk Humanistycznych zapewni jak najwyższy poziom ZP Studium Pedagogiki oraz zgromadzi i upowszechni jego doświadczenia.

Zapoczątkowaliśmy i w nowym roku akademickim będziemy finalizować "Międzyuczelniane Studium Problemowe: Szkoła Wyższa wobec Wyzwań Przyszłości". W organizacji tego studium zaangażowani są rektorzy i niektórzy dziekani: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu A. Mickiewicza, SGH, KUL-u, Politechniki Warszawskiej i Politechniki Lubelskiej, przedstawiciele PAN i MEN.

Instytut Dydaktyki Wojskowej w grudniu br. przygotowuje posiedzenie "Studium Problemowego..." z udziałem rektorów uczelni założycieli i zapewni sprawne jego funkcjonowanie. Jednocześnie jeszcze w br. materiały z seminarium nt.: "Szkolnictwo Wyższe w systemie edukacji narodowej", które odbyło się 11 czerwca br. , i prześle do zainteresowanych uczelni.

Pierwszy rok studiów zapoczątkowano kursem informatyki, a drugi - podróżą studyjną. W związku z tym na Wydziale Wojsk Lądowych, Wydziale WLiOP oraz w Katedrze Historii Sztuki Wojennej oficerowie, którzy przygotowywali podróż i uczestniczyli w niej, opracują i w listopadzie na posiedzeniu rad wydziałów (WLąd. oraz WLiOP) lub w czasie obrad Senatu przedstawia swoją ocenę i wnioski. Również szef Centrum Informatyki przygotowuje informacje o przebiegu kursu informatyki dla słuchaczy pierwszego roku studiów.

Dość gruntownie został zmieniony program Podyplomowego Studium Operacyjno-Strategicznego. Komendant Wydziału Wojsk Lądowych będzie śledził realizację tego programu. Wiele wniosków i doświadczeń trzeba będzie twórczo wykorzystać na studiach dyplomowych już od nowego roku akademickiego.

W ubiegłym roku postawiłem zadanie, aby główny wysiłek skupić na większej indywidualizacji studiów, zwłaszcza studiów dyplomowych i magisterskich. Niestety, nie wszystkie katedry, a ściślej mówiąc - nie wszyscy wykładowcy realizowali konsekwentnie to zadanie. Nie przedstawiano także sposobów jego realizacji w czasie instruktaży do zajęć.

Dlatego w nowym roku akademickim zobowiązuje wszystkich wykładowców i ich przełożonych do zwiększenia wysiłków w poszukiwaniu jak najskuteczniejszych sposobów indywidualizacji kształcenia słuchaczy.

Komendant Wydziału Nauk Humanistycznych wspólnie z szefem Instytutu Dydaktyki Wojskowej do końca br. opracują i upowszechnią materiał teoretyczny na temat "Indywidualizacja studiów w AON".

Wysoką rangę w czasie studiów w AON należy nadawać nauczaniu historii sztuki wojennej. Dzięki niej powinno się przybliżać kadrze i słuchaczom dzieje i tradycje narodu polskiego oraz polskiej sztuki wojennej na przestrzeni naszej ponad tysiącletniej historii. Jednocześnie trzeba poznawać głębiej i przyswajać to wszystko, co jest najwartościowsze w europejskiej i światowej historii sztuki wojennej. Wnioski i doświadczenia historyczne powinny stanowić ożywcze źródło cennej inspiracji dla współczesnej myśli wojskowej.

Na przykład w Akademii Wojskowej w USA nie ma oddzielnego przedmiotu "sztuka wojenna". Natomiast niemal każde zajęcie, zwłaszcza seminaryjne, jest oparte na tle i literaturze historycznej (na przykład "Sun-Tsy i Clausentz", "Churchil jako strateg" - pokazać te dwie pozycje). W każdej grupie szkoleniowej jest specjalista - z wykształcenia historyk.

Wspomniałem, że naszym naszelnym zadaniem jest wdrażanie słuchaczy do systematycznego samodzielnego studiowania, aby po ukończeniu akademii potrafili sami, z pełnym zaangażowaniem pogłębiać, rozwijać i utrwalać oraz upowszechniać wiedzę zdobytą w uczelni, nieustannie doskonalić swoje umiejętności dowódczo-sztabowe, ci zaś, którzy zwiążą swoje losy ze szkolnictwem - wiedzę pedagogiczną i warsztat naukowy

W tym celu proces studiów należy ukierunkować w sposób następujący:

Po pierwsze - wykłady prowadzone przez najlepszych specjalistów w danym przedmiocie (temacie), powinny stanowić przede wszystkim

dla słuchaczy wprowadzenie do samodzielnego studiowania. Dalszego doskonalenia wymaga metodyka przygotowania i prowadzenia wykładów panelowych, do których należy angażować - oprócz specjalistów także nauczycieli historii sztuki wojennej, prawa i stosunków międzynarodowych, filozofii, ekonomii itp.

Główny wysiłek trzeba jednak skupić na dydaktycznej obudowie wszystkich wykładów. Podręczniki, skrypty, literatura popularnonaukowa, czasopisma itp. powinny być nie tylko źródłem wiedzy, lecz również - i to jest szczególnie ważne - ułatwiać utrwalanie i pogłębianie wiedzy oraz uczyć posługiwania się poprawną polszczyzną.

Po drugie - seminaria i konwersatoria należy traktować jako pobudzanie słuchaczy do samodzielnego studiowania; powinny one skłaniać ich do dokonywania własnych ocen literatury przedmiotu, wysuwania wątpliwości, uczyć kultury dyskusji i polemik oraz rzeczowej argumentacji. Upowszechniać trzeba seminaria prowadzone metodą panelową, zwłaszcza przy przerabianiu problematyki rodzajów sił zbrojnych i wojsk. Dlatego też chciałbym zobowiązać szefów katedr i zakładów, aby w czasie zajęć "edukacji katedrałnej" zapoznać się z książką Witolda Marciszewskiego "Sztuka dyskutowania".

Po trzecie - ćwiczenia taktyczno-operacyjne powinny służyć łączeniu teorii z praktyką, uwzględniając naszą polską rzeczywistość. Więcej i pewniej trzeba stosować, nawet epizodycznie w ćwiczeniach grupowych, gry wojenne z wykorzystaniem symulacji komputerowej.

Ćwiczenia powinny stwarzać szansę do intelektualnego wyżycia się nauczycieli i słuchaczy, inspirować do głębokich analiz i pełnych ocen, do podejmowania oryginalnych, nieszablonowych decyzji, powinny uczyć trudnej sztuki dowódczego i sztabowego działania w warunkach ogólnej, szczególnie strategicznej, przewagi przeciwnika. W procesach decyzyjnych nadać szczególną rangę manewrowi, przedsięwzięciom masko-

wania i fortelowi wojennemu. Uczyć prognozowania i podejmowania rozsądnego ryzyka stanowiącego czynnik przewagi nad przeciwnikiem.

W czasie ćwiczeń, przy zapewnieniu odpowiedniej obudowy dydaktycznej, rozbudzać i rozwijać wyobraźnię taktyczną i operacyjną (scenariusze pomocy dydaktycznej do konkretnych zajęć muszą opracowywać "taktycy" lub "operatorzy", techniczne zaś wykonanie - Zakład Technologii Kształcenia, którego możliwości już obecnie są znaczne i będą wzrastać w nowym roku akademickim). Należy uczynić wszystko, aby ćwiczenia i zajęcia grupowe były inspiracją do twórczych polemik. Po zajęciach zaś polecać słuchaczom pisemne opracowanie poszczególnych zagadnień - ograniczając ich objętość do kilku stron.

Komendant Wydziału Strategiczno-Obronnego zapewni pełne opracowanie właściwości geograficzno-topograficznych i demograficznych obszaru RP, i przekaze je wydziałom Wojsk Lądowych oraz Lotnictwa i OP w celu jak najpełniejszego uwzględniania specyfiki obrony tere-
nu (do obrony, zwrotów zaczepnych i manewru) jako jednego z zasadni-
czych elementów tworzenia przew
ciwnikiem.

Po czwarte - na PSOS, szczególną uwagę należy przywiązywać do wizyt w sejmie, senacie na wyższych uczelniach: w Krakowie, Lublinie i Warszawie oraz w Sztabie Generalnym, dowództwach rodzajów sił zbrojnych i OW, co po raz pierwszy wprowadzono do programu. Z doświadczeń wyciągnąć wnioski, które należy wykorzystać na kursach zasadniczych.

Po piąte - tematyka prac rocznych i dyplomowych powinna być powiązana z tematami prac naukowych akademii, wynikać z potrzeb dydaktycznych i uwzględniać problemy zgłaszane przez jednostki wojskowe. Przy pracach szerzej wykorzystywać wspomaganie komputerowe.

Szef Centrum Informatyki, przy współpracy z wydziałami i katedrami zintensyfikuje prace studyjne w zakresie wojskowych zastosowań analizy systemowej, badań operacyjnych, teorii decyzji, teorii konfliktów oraz systemów eksperckich. Spopularyzuje operacyjno-taktyczne zastosowanie komputerowej mapy terenu, a przede wszystkim upowszechni komputerowe wsparcie procesu dydaktycznego i badawczego.

Umiejętnie łączyć komputerowe rozwiązania w poszczególnych wydziałach w system ogólnoakademicki. Jednocześnie w wydziałach upowszechniać rozwiązania, szczególnie symulacji komputerowej, opracowywane w WII, GZSB, OW i dowództwach rodzajów sił zbrojnych.

W wydziałach wyznaczyć pokoje (gabinety) do samodzielnej pracy słuchaczy w czasie nauki własnej oraz "gabinety retoryki" z odpowiednim sprzętem.

Wymieniłem wiele zadań, które wprowadzie nie są nowe, ale będą wykonywane w nowych uwarunkowaniach ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich jakość. Nasuwa się wobec tego pytanie: czy cele sprecyzowanych przeze mnie zadań, bardzo ambitnych, które są ujęte w programach, będą spełnione.

Na pewno tak, jednakże pod warunkiem przestrzegania podstawowych zasad, takich, jak:

- pełna świadomość i znajomość swoich celów i zadań;
 - dyscyplina pracy;
 - autentyczne zaangażowanie;
 - poczucie odpowiedzialności za powierzony odcinek pracy,
- za jakość wykonywanych zadań;
- nieustanne podnoszenie kwalifikacji i poziomu intelektualnego.

Zobowiązuje kadre i słuchaczy oraz pracowników cywilnych do rygorystycznego przestrzegania wymienionych zasad w codziennej, na pewno trudnej, pracy i działalności.

Pragnę zwrócić uwagę na jeszcze jedno zadanie, któremu przypisuję duże znaczenie w procesie dydaktycznym. Są to zajęcia z wyszkolenia fizycznego prowadzone z kadrami i słuchaczami. Dokonana ich ocena, przede wszystkim odnosząca się do kadry, jest niemal alarmująca. Oceny są zaprezentowane na slajdach.

Niepokojące są także liczne lekarskie zwolnienia słuchaczy, zwłaszcza na Wydziale Nauk Humanistycznych. I tak na przykład w przeddzień ćwiczenia szkieletowego - 12 poruczników i kapitanów okazuje zwolnienia lekarskie. Ocena zaś z WF tych młodych ludzi jest w akademii najniższa.

W celu radykalnej poprawy tego stanu rzeczy wydano specjalny rozkaz komendanta AON, który obowiązuje nadal w nowym roku akademickim. Za bezwzględne wykonanie tego rozkazu czynię odpowiedzialnymi przełożonych poszczególnych szczebli organizacyjnych naszej uczelni. Kierownik Zakładu WF i Ogniwego raz na miesiąc sześciomiesięcznie oceni wykonanie rozkazu komendanta.

2. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Senat akademii i rady wydziałów rozpoczęły pierwszy rok swojej działalności określając naukową strategię uczelni i udział poszczególnych jednostek organizacyjnych - wydziałów, instytutów i katedr.

W 1990 roku zakończono realizację zadań określonych w "Planie prac naukowo-badawczych Akademii Sztabu Generalnego WP na lata 1986-1990" i corocznie opracowywanych aneksach. Stosownie zaś do zadań AON zaplanowano działalność naukowo-badawczą na lata dwięćdziesiąte. Należy jednak podkreślić, że opracowane przez wydziały ambitne projekty tego planu, mające na celu wspomaganie procesu dydaktycznego, zweryfikowano po otrzymaniu planu resortowego, w którym AON zlecono opracowanie nowych tematów i problemów naukowych. Z wielu zrezygnowano wskutek etatowych zmian w akademii.

Duży wpływ na sferę działalności naukowej miało przyjęcie przez Sejm RP nowych ustaw - "Ustawy o szkolnictwie wyższym" oraz "Ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych". Wpłynęły one na zmiany w funkcjonowaniu nowo powstałej Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Zbyt długi okres konstituowania się jej organów kolegialnych znacznie opóźnił proces zatwierdzania stopni doktora habilitowanego nauk wojskowych i rozpatrywania wniosków w sprawie nadania tytułu profesora pracownikom naszej uczelni.

Realizacja prac naukowo-badawczych była ukierunkowana na pomyślne zakończenie opracowywania w 1990 roku 2 problemów i 33 tematów z pięcioletniego planu Akademii Sztabu Generalnego WP oraz na podjęcie nowych tematów badań przyjętych przez senat uczelni na początku bieżącego roku. Zgodnie z planem Akademia Obrony Narodowej rozpoczęła realizację 9 problemów operacyjno-organizacyjnych, 2 samodzielnych tematów z zakresu studiów IDW - zleconych przez Sztab Generalny WP. Współuczestniczy także w opracowaniu kolejnych 5 pro-

blemów operacyjno-organizacyjnych i 4 tematów dotyczących studiów IDW rozwiązywanych przez inne instytucje, a także przystąpiła do opracowania własnych 28 problemów i 47 tematów naukowych.

Zaplanowane prace naukowo-badawcze są realizowane z pewnymi zakłóceniami. Wielu tematów jeszcze nie podjęto. Priorytet nadano tym zadaniom, których termin wykonania upływa w roku bieżącym.

Obecnie zespoły prowadzą badania naukowe i jest jeszcze za wcześnie na pełną ocenę stopnia realizacji tegorocznego planu prac naukowo-badawczych. Terminy zakończenia większości prac przypadają na listopad br., stąd pełna ocena będzie możliwa dopiero w grudniu.

Główny wysiłek badań skupiony być musi na rozwiązywaniu problematyki dotyczącej: doskonalenia strategii wojennej, sztuki operacyjnej i taktyki, prowadzenia operacji obronnych w początkowym okresie wojny, modelowania walki zbrojnej, działań bojowych i lotnictwa oraz na wypełnieniu luki w historiografii oraz zagadnieniach gospodarczo-obronnych i wyższego szkolnictwa wojskowego.

Oprócz planowej działalności naukowo-badawczej dość powszechnym zjawiskiem jest doraźne zlecenie tematów poza planem - z krótkim terminem ich wykonania. W tym roku otrzymaliśmy już sześć "dużych" tematów naukowo-badawczych, a oczekiwać należy dalszych. Ponadto wykonano wiele innych pozytywnie ocenionych opracowań. Można do nich zaliczyć: "Koncepcję prezydenckiego systemu koordynacji bezpieczeństwa RP", "Zarys rozwoju sytuacji polityczno-militarnej w Europie w najbliższych latach w aspekcie bezpieczeństwa RP", "Ogólną koncepcję rozwoju sił zbrojnych" - wykonane przez Wydział Strategiczno-Obronny, a także liczne opracowania na zlecenie Departamentu Wychowania WP - będące dorobkiem pracowników dydaktyczno-naukowych Wydziału Nauk Humanistycznych.

W badaniach naukowych szerzej musimy sięgać do takich metod badawczych, jak modelowanie, analiza systemowa, symulacja komputerowa itp. Ważnym czynnikiem sprzyjającym podnoszeniu efektywności badań realizowanych w akademii powinny być szerzej stosowane krytyczne omówienia etapowych i końcowych ich wyników - prowadzone w czasie sympozjów, konferencji i seminariów naukowych. Mankamentem jest także brak nowoczesnej metodyki oceny rezultatów badań i mało wnikliwa, często formalna ich ocena dokonywana przez recenzentów oraz zespoły opiniodawcze.

Godna poparcia i upowszechnienia jest działalność realizowana w ramach tzw. "usług obcych". W bieżącym roku budżetowym akademia podjęła się odpłatnego opracowania dwóch tematów - na zlecenie Centralnego Urzędu Planowania i Wojskowego Instytutu Techniki Inżynieryjnej. Znaczne osiągnięcia ma Centrum Informatyki w dziedzinie zastosowań użytkowych komputerowej mapy terenu. Niektóre rozwiązania wykorzystały instytucje takie, jak: Krajowy Ośrodek Analizy Skazań, Poczta Polska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Wymierne korzyści, które są wynikiem rynkowego podejścia naszych informatyków do działalności naukowo-badawczej, wzbogaciły Akademię Obrony Narodowej i umożliwiły zakupienie - za kwotę blisko 250 mln złotych - unikalnego sprzętu komputerowego, kserokopiarki i sprzętu VIDEO. W bieżącym roku akademickim słowa uznania za taką formę działalności należą się pracownikom Centrum Informatyki, Instytutowi Ekonomiki Obrony i Katedrze Wojsk Inżynieryjnych.

Ważną dziedzinę działalności naukowo-badawczej stanowi podwyższanie kwalifikacji naukowych nauczycieli akademickich. Realizowane jest ono przede wszystkim w procesie doktoryzacji oraz habilitacji. Stanowi kontynuację wysiłków akademii w celu zwiększenia

jej potencjału naukowego, a w konsekwencji -- rangi i prestiżu uczelni.

Pod koniec minionego roku akademickiego środowisko naukowe Akademii Obrony Narodowej liczyło 266 nauczycieli ze stopniami i tytułami naukowymi, w tym 33 profesorów, 27 docentów doktorów habilitowanych i 17 doktorów habilitowanych.

Należy jednak zauważyć, że w ostatnim okresie nastąpiły niekorzystne fakty mające wpływ na utrzymanie istniejącego stanu. Z powodu osiągnięcia 62 lat odeszło z akademii 13 profesorów i 5 doktorów habilitowanych. Spowodowało to utracenie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk wojskowych przez Wydział Nauk Humanistycznych.

Tę niekorzystną sytuację pogłębia jeszcze fakt zbyt długiego oczekiwania na akceptację przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni naukowych wysłanych z akademii wniosków w sprawie zatwierdzenia stopni doktora habilitowanego i nadania tytułów naukowych profesora.

Przewidujemy, że w nadchodzącym roku akademickim nasze środowisko naukowe powiększy się o 5 profesorów oraz 15 doktorów habilitowanych i liczyć będzie 28 profesorów oraz 52 doktorów habilitowanych.

Grupa nauczycieli akademickich z tytułami profesora i stopniami naukowymi doktora habilitowanego nie tylko prowadziła badania, ale także kształciła młode kadry naukowe. W roku akademickim 1990/1991 rady wydziałów nadały 14 stopni doktora habilitowanego i 33 stopnie doktora nauk wojskowych. Największe osiągnięcia w tym zakresie ma Wydział Wojsk Lądowych, który wypromował 20 doktorów, 5 doktorów habilitowanych i wystąpił o przyznanie 4 tytułów naukowych profesora.

Znaczący także był wysiłek uczelni w zakresie kształcenia kadr naukowych dla potrzeb wyższego szkolnictwa wojskowego, instytutów naukowo-badawczych, instytucji centralnych MON i MSW oraz jednostek wojskowych. Łącznie na ich potrzeby wypromowano 7 doktorów habilitowanych i 20 doktorów nauk wojskowych, w tym 2 doktorów habilitowanych. Ponadto 15 doktorów na potrzeby wyższych szkół oficerskich, którzy zasilą tworzone własne środowiska naukowe.

Jedną z form kształcenia kadr naukowych są studia doktoranckie w minionym roku akademickim podnosiło swoje kwalifikacje ogółem 213 oficerów, spośród których 78 (37%) reprezentuje wyższe szkolnictwo wojskowe. Program kształcenia realizowany był na studiach stacjonarnych, dla pracujących i studiach przemiennych. Ta ostatnia forma studiów w przyszłości nie będzie stosowana.

Należy z przykrością stwierdzić, że efektywność studiów doktoranckich jest niezadowalająca. Na 39 oficerów, którzy ukończyli studia, zaledwie 13 uzyskało stopień naukowy doktora. Ponadto 34 oficerów skreślono z listy studiujących.

W nowym roku akademickim dokonano wiele zmian w sferze organizacji studiów oraz doborze treści i metod kształcenia.

Zgodnie z nową koncepcją studiów doktoranckich, za ich organizację przebieg i treść kształcenia - odpowiada Wydział Wojsk Lądowych. Jego działalność wspierają wszystkie jednostki organizacyjne Akademii Obrony Narodowej. Ogółem kształcić się będzie w niej 175 doktorantów, w tym na studiach dziennych (stacjonarnych) - 41; na studiach przemiennych - 10 (III rok studiów) i na studiach zaocznych (dla pracujących) - 124.

Jeszcze jednym problemem w naszej uczelni jest proces habilitacji. Niepokojącym zjawiskiem jest nieodpowiedzialność oficerów, którzy zadeklarowali otwarcie przewodu habilitacyjnego w tym roku

i nie podjęli go. Dziwi to szczególnie w sytuacji, gdy zagrożone są uprawnienia rad wydziałów do nadawania stopni naukowych, zaś zatwierdzenie habilitacji przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych się opóźnia. W tej sytuacji wszelkie prognozy odnoszące się do podnoszenia kwalifikacji nauczycieli akademickich tracą sens. Plan habilitacji zrealizowany został zaledwie w 58%, a przewiduje się, że do końca roku tylko płk JARECKI z Wydziału Wojsk Lądowych zakończy przewód habilitacyjny.

Nieodłącznymi elementami pracy naukowo-badawczej w naszej uczelni są konferencje, sympozja i seminaria naukowe. Te formy działalności są bardzo pożyteczne i godne kontynuowania. Rozwiązywanie aktualnych i ważnych problemów dydaktycznych i badawczych przyczynia się do wzbogacenia wiedzy wojskowej i humanistycznej.

W roku akademickim 1990/1991 zorganizowano 4 konferencje naukowe, 11 sympozjów, 9 seminariów, 3 konwersatoria i szereg dyskusji oraz narad naukowych. Dotyczyły one nowych i ważnych tematów, na przykład: polityczno-wojskowych aspektów polskiej polityki wschodniej; systemu bezpieczeństwa RP; konwersji w świetle doktryny obronnej; obrony manewrowej; rozwoju systemów uzbrojenia; przebiegu wojny w Zatoce Perskiej i uzyskanych w jej toku doświadczeń dla naszych sił zbrojnych; modeli w badaniach, dydaktyce i podejmowaniu decyzji oraz wojskowych zastosowań analizy systemowej.

Ważną formą aktywizacji naukowej środowiska studenckiego była działalność kół naukowych. Pozostawienie pełnej swobody w doborze kierunków aktywizacji naukowej studentów przyczyniło się do wyzwolenia inicjatyw w poszukiwaniu nowych form i metod tej działalności. Największe osiągnięcia w tym zakresie odnotowały Wydział Wojsk Lądowych oraz Wydział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej.

Oceniając działalność naukowo-badawczą nie można pominąć pro-

blematyki upowszechniania dorobku naukowego nauczycieli akademickich. Działalność popularyzatorska przejawiała się przede wszystkim w publikowaniu artykułów naukowych, popularnonaukowych i popularnych na łamach licznych periodyków i prasy - zarówno wojskowej, jak i cywilnej. Nie zabrakło pracowników naszej uczelni przed kamerami telewizji i mikrofonami radia. Przypomnijmy m.in. płk.prof.dr. hab. Eugeniusza ZABŁOCKIEGO i płk.dr. Jacka PAWŁOWSKIEGO, którzy oceniali działania wojenne w Zatoce Perskiej oraz prognozowali ich rozwój. W okresie wojny na Bliskim Wschodzie wzrosła aktywność publicystyczna. Przodował w niej płk dr Leopold CIBOROWSKI.

W roku akademickim 1990/1991 ukazały się łącznie 234 artykuły, z czego 84 o charakterze niejawnym. Problematyka publikacji dotyczyła przede wszystkim obronności państwa, sztuki operacyjnej i taktyki, historii sztuki wojennej, ekonomiki obronnej, szkolnictwa wojskowego, zastosowań systemów informatycznych i wychowania wojskowego. Autorzy AON publikowali najczęściej na łamach: "Zeszytów Naukowych AON" (84 artykuły), "Polski Zbrojnej" (60 artykułów), "Myśli Wojskowej" (48 artykułów) oraz "Wojska i Wychowania" (15 artykułów). Publikowaliśmy także w "Literaturze", "Życiu Warszawy", "Gazecie Wyborczej" i "Polityce".

Sukces w zakresie publikacji odnieśli oficerowie Wydziału Nauk Humanistycznych: WYSZCZELSKI, MIKUŁA i STACHOWSKI, którzy wydali trzy pozycje książkowe.

W minionym roku akademickim jednym z podstawowych warunków prawidłowego przygotowania procesu dydaktycznego i działalności naukowo-badawczej uczelni, w jej nowej strukturze było utworzenie Biblioteki Głównej, posiadającej w swych zbiorach literaturę naukową zarówno z zakresu nauk wojskowych, jak i nauk humanistycznych. Rozlokowanie księgozbioru w ciasnych pomieszczeniach biblioteki,

a także konieczność udostępnienia jej studentom wraz z początkiem roku akademickiego 1990/1991, wymagały od personelu byłej biblioteki ASG zdobycia się na ogromny wysiłek - pracy w bibliotece poświęcili oni kilka tysięcy godzin własnego czasu. W ciągu całego roku akademickiego trwały prace nad łączeniem katalogów i księgozbiorów oraz selekcją książek, wydawnictw wewnętrznych i czasopism. Dokonano analizy dostępnych mikrokomputerowych systemów bibliograficznych; pozyskano i wdrożono do próbnej eksploatacji mikrokomputerowy system informacji naukowej. Rozpoczęte też zostały wstępne prace przygotowujące do tworzenia mikrokomputerowego katalogu księgozbioru niejawnego i jawnego biblioteki AON.

Należy uznać, że wszystkie zasadnicze zadania - wynikające z roli biblioteki w uczelni zostały wykonane mimo trudnych warunków lokalowych, znacznego rozszerzania zakresu prac, a także zmniejszenia etatu biblioteki.

B. Kierunki doskonalenia działalności naukowo-badawczej

Uzyskane w działalności naukowo-badawczej wyniki należy traktować jako dobrą pozycję wyjściową do dalszych prac naukowych prowadzonych zarówno na potrzeby Akademii Obrony Narodowej, jak i sił zbrojnych i całego społeczeństwa. Więcej uwagi należy poświęcić jakości realizowanych zadań naukowych. W tym celu:

1. Główny wysiłek badawczy skoncentrować na realizacji prac resortowych pk "ROZWÓJ", "KIERUNKI", "OBRONA", "DOSKONALENIE SZ" oraz na realizacji tematu zleconego akademii poza planem "Teoria strategii, sztuki operacyjnej i taktyki".

2. Przyspieszyć prace nad tymi problemami i tematami resortowymi, których rozwiązanie i uzyskane rezultaty badań stanowią podstawę do wykonania innych prac naukowych. Kierownicy problemów

i tematów dokonają niezbędnej korelacji terminów zakończenia poszczególnych etapów i całości prac oraz uzgodnią sposoby przepływu informacji pomiędzy zespołami.

3. W miarę możliwości podejmować prace zlecone przynoszące korzyści finansowe oraz umacniające autorytet naukowy uczelni w środowiskach wojskowych i cywilnych.

4. Doskonalić działalność w zakresie wdrażania wyników badań naukowych do procesu dydaktycznego akademii, zwłaszcza w postaci nowych podręczników, materiałów do studiowania i opracowań metodycznych ćwiczeń.

5. Rozpocząć proces stopniowego przechodzenia z finansowania prac naukowo-badawczych z budżetu MON na finansowanie z budżetu Komitetu Badań Naukowych. W tym celu Oddział Naukowy powinien kontynuować starania o uzyskiwanie środków finansowych na badania i działalność statutową uczelni z nowego źródła.

6. Podjąć działania organizacyjno-kadrowe w celu utrzymania uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk wojskowych, minimum przez jeden wydział - Wydział Wojsk Lądowych oraz utrzymania uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk wojskowych przez wszystkie wydziały uczelni.

7. Kontynuować podjęte starania mające na celu utworzenie w ramach Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych - doraźnej sekcji nauk wojskowych zatwierdzającej habilitację i rozpatrującej wnioski profesorskie w tej dyscyplinie naukowej.

8. Dokonać weryfikacji dotychczasowej klasyfikacji nauk wojskowych i czynić starania o ich uwzględnienie w nowej klasyfikacji nauki, która ma być przyjęta przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

9. Wzmóc dyscyplinę realizacji ujętych w planie doktoratów i habilitacji. Zakończyć 12 przewodów doktorskich i 6 przewodów habilitacyjnych niesfinalizowanych w ubiegłym roku akademickim oraz zapewnić realizację planu w tym zakresie w nowym roku akademickim (25 doktoratów i 17 habilitacji).

10. Wdrożyć i pod koniec roku akademickiego ocenić nową koncepcję studiów doktoranckich.

11. Doskonalić formy działalności naukowej słuchaczy. W Wydziale Nauk Humanistycznych powołać do życia koła naukowe.

12. Kontynuować prace związane z informatyzacją procesów bibliotecznych. Przy udziale Centrum Informatyki Biblioteki Głównej założyć bazę danych o nabytkach AON i sukcesywnie ją rozszerzać o pozycje księgozbiorów bibliotek ASG WP i WAP. W tym celu Centrum Informatyki zorganizuje dla personelu biblioteki kurs obsługi mikrokomputerów i użytkowania systemu informacji naukowej.

13. Rozpatrzyć możliwości wyposażenia i wyposażyć bibliotekę główną w sprzęt do powielania materiałów gromadzonych i udostępnianych w wypożyczalniach i czytelnich.

3. ZABEZPIECZENIE DZIAŁALNOŚCI SŁUŻBOWEJ

1. Przestrzeganie regulaminów w życiu codziennym.

W minionym roku akademickim bardziej egzekwowano przestrzeganie regulaminów. Poczynania te spotkały się ze zrozumieniem znacznej części kadry i słuchaczy.

Nastąpiła znaczna poprawa w pełnieniu służb dyżurnych. Dotyczy to głównie służby oficera dyżurnego AON. Na niższym poziomie pełnione były służby dyżurne Wydziału Nauk Humanistycznych oraz Wydziału Strategiczno-Obronnego. Nadal nie zadawała pełnienie służby na stołówce żołnierskiej.

Dość duże zastrzeżenia budzą zasady żołnierskiego zachowania się i wygląd zewnętrzny części kadry, słuchaczy oraz żołnierzy służby zasadniczej. Brak jest zdecydowanych reakcji na ten stan starszych i przełożonych, w tym dowódców kursów i starszych grup. Ich liberalny stosunek powoduje duże „odwojskowanie” słuchaczy.

Mimo wielu poczynąń nadal istnieje wiele nieprawidłowości w zabezpieczaniu tajemnicy, wynikających z niedostatecznego nadzoru przełożonych i wykonawców.

2. Stan sanitarnohigieniczny

Stan sanitarnohigieniczny jest na ogół zadowalający. Poprawie uległa higiena osobista a także czystość i estetyka umundurowania i zakwaterowania. Poprawiła się czystość terenu wokół bloków koszarowych. Natomiast stan sanitarny obiektów żywienia jest zaledwie dostateczny, a stołówki żołnierskiej i kasyna - wręcz zły, stanowiący zagrożenie epidemiologiczne.

W nowym roku akademickim należy:

- Konsekwentnie realizować proces humanizacji życia wojskowego oraz rygorystycznie egzekwować wymagania nowelizowanych regulaminów SZ RP;

- Zaostrzyć wymagania w stosunku do służb dyżurnych w zakresie realizacji regulaminowego toku życia akademii oraz utrzymania należytego porządku wojskowego;

- Kształtować u kadry i pracowników oraz słuchaczy poczucie odpowiedzialności za przechowywanie i obieg dokumentów niejawnych oraz zachowania tajemnicy służbowej i państwowej.

4. DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB KWATERMISTRZOWSKICH

W minionym roku akademickim, służby kwatermistrzowskie wykonały zadania gospodarcze i zapewniły warunki do realizacji procesu dydaktycznego. Najlepsze rezultaty osiągnęły: służba mundurowa

i mps, gorsze - żywnościowa oraz zakwaterowania i budownictwa. Uzyskano dobre wyniki w zaopatrywaniu i usługach oraz w gospodarce magazynowej i hodowlanej. Nie było strat i szkód w mieniu wojskowym.

W przykoszarowym gospodarstwie rolnym wyprodukowano 28 ton żywa wieprzowego oraz 29 ton przetworów warzyw i owoców. Osiągnięto dobre rezultaty w produkcji wyrobów garmazeryjnych i ciastkarskich (43 tony).

Służba mundurowa w pełni i terminowo zaopatrzyła kadrę w należne przedmioty mundurowe i środki higieny. Sprawnie wykonywanie usługi pralniczo-naprawcze.

Praca służby mps była dobra. Zapewniono potrzebny asortyment oraz odpowiednią jakość i ilość paliw i smarów. Systematycznie wykonywano miesięczne analizy techniczno-ekonomiczne zużycia paliw.

Działalność służby zakwaterowania i budownictwa w minionym roku akademickim była trudna. Awarie stwarzały poważne zakłócenia w dostawie ciepła i wody. Pomimo trudności zdołano dostarczyć niezbędną energię cieplną i wodę oraz oczyścić ścieki. Zakończono rozbudowę centralnej kotłowni i oddano do eksploatacji czwarty piec. Stan ten pozwolił zrównoważyć bilans cieplny. Rozpoczęto rozbudowę oczyszczalni ścieków, a następnie biobloków. Służba prawie całkowicie wykonała zadania remontowo-konserwacyjne i nastąpił zauważalny postęp w technicznym utrzymaniu nieruchomości. Realizację przedsięwzięć inwestycyjnych: pralni wodnej, magazynu opałowego, przyłączy energetycznych do budynków oraz remont hal sportowych były na ogół należyte. Ze względu na to, że występują niedociągnięcia w doprowadzeniu do należytego stanu dróg i chodników, oświetlenia ulic oraz organizacji pracy w czasie wykonywania prac remontowo-konserwacyjnych, należy opracować nowy plan.

Praca służby zdrowia była dobra. Poprawie uległo urządzenie gabinetów lekarskich oraz pracowni fizykoterapii i laboratorium analitycznego. Wyposażono w nowoczesny sprzęt medyczny pracownię protetyczną, gabinet okulistyczny i EKG. W pracowni radiologicznej zainstalowano aparat Rtg do prześwietleń małoobrazkowych.

W nowym roku akademickim należy:

- w sposób zdecydowany poprawić estetykę i funkcjonalność obiektów socjalno-bytowych AON, szczególną uwagę zwrócić na estetykę w kasynach i bufetach oraz miejscach zakwaterowania słuchaczy;
- poprawić wydatnie jakość i funkcjonalność sprzętu kwaterunkowego w salach i aulach oraz korytarzach;
- udzielić wydatnej pomocy komendantom wydziałów przy tworzeniu sal pracy samodzielnej słuchaczy oraz sal retoryki, a zwłaszcza wyposażeniu w niezbędny sprzęt kwaterunkowy;
- osiągnąć poprawę stanu sanitarnohigienicznego i porządku w obiektach służby żywnościowej, w tym w kasynie i rejonach zewnętrznych;
- kontynuować rozbudowę oczyszczalni ścieków, budowę pralni wodnej oraz remont hal sportowych;
- utrzymać w pełnej sprawności urządzenia infrastruktury komunalnej;
- poprawić organizację pracy i terminowość wykonywanych przez WAK zamierzeń remontowo-konserwacyjnych;
- zapewnić wysoką gotowość i sprawność działania straży pożarnej oraz utrzymywać wymagane warunki bezpieczeństwa pożarowego;
- zdecydowanie zwiększyć nadzór służbowy i wymagania w stosunku do podległej kadry i pracowników cywilnych.

5. DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB TECHNICZNYCH

Służby techniczne dobrze wywiązały się ze swoich zadań. Należy-
cie zabezpieczono proces dydaktyczny i potrzeby socjalno-bytowe
stanu osobowego uczelni. Zmniejszyła się liczba pojazdów usterko-
wanych przez wojskowe organa kontroli drogowej. Nie zanotowano po-
ważniejszych wypadków drogowych. Do niedociągnięć należy zaliczyć
niewystarczającą troskę kierowców o obsługę codzienną pojazdów.
Służby techniczne racjonalnie gospodarowały mieniem i przydzielo-
nymi środkami materiałowo-finansowymi. Nie było strat i szkód.

W nowym roku akademickim należy:

1. Doskonalić proces zabezpieczenia technicznego uczelni
z uwzględnieniem zasad racjonalnego gospodarowania.
2. Utrzymać na wysokim poziomie stan techniczny sprzętu oraz
dyscyplinę eksploatacji pojazdów.
3. Kontynuować modernizację zaplecza technicznego.

6. ZAKOŃCZENIE

Uważam, że mimo ogromnych trudności miniony rok akademicki był owocny. Przyniósł wiele doświadczeń, które powinny przyczynić się do:

- usprawnienia struktury organizacyjnej akademii i jej sprawniejszego funkcjonowania;
- wniesienia korekt i zmian w programach studiów, szczególnie w sposobach ich codziennej realizacji;
- opracowania jakościowo lepszej obudowy dydaktycznej programów nauczania;
- podniesienia jakości prac naukowo-badawczych i ich upowszechniania w AON i w siłach zbrojnych oraz wśród partnerów zagranicznych
- wzrostu autorytetu AON zarówno w Wojsku Polskim, jak i środowisku cywilnym oraz zacieśnienia współpracy z uczelniami zagranicznymi;
- zwiększenia dyscypliny i porządku wewnętrznego oraz poprawienia bazy socjalno-bytowej. Roczne doświadczenia funkcjonowania AON powinny zapewnić to co najważniejsze: podniesienie jakości studiów oraz wyższy poziom pracy nauczycieli akademickich, a także lepsze przygotowanie absolwentów akademii,

Niezależnie od niewątpliwych osiągnięć i pozytywnych doświadczeń rok miniony uzewnętrzniał, wręcz obnażył wiele, a w niektórych dziedzinach bardzo wiele rażących zaniedbań, niedomagań i słabych stron. Mam nadzieję, że w czasie kursów metodycznych i odpraw służbowych będą one szczegółowo przedstawione właściwym osobom które rozpoczną ich skuteczne usuwanie. Błędy poprzedniego roku nie powinny się powtórzyć.

Postawiłem także szereg zadań, które należy wykonać w wydziałach, instytutach, katedrach, zakładach i oddziałach oraz służbach.

20821

Jednocześnie stale trzeba pamiętać o tym, że realizacja zadań w nowym roku akademickim będzie przebiegała nadal w trudnej sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju, Europie i na całym świecie, co będzie bezpośrednio lub pośrednio rzutowało na funkcjonowanie naszej uczelni. Zwiększać się będą nieustannie wymagania w stosunku do nauczycieli akademickich, oficerów i słuchaczy oraz całej kadry i pracowników cywilnych zabezpieczających proces kształcenia.

Wiele jest jeszcze w naszej uczelni "pustych przebiegów", pozornej działalności, albo wręcz pracy nie przynoszącej żadnej korzyści poza obciążeniem budżetu akademii. Będziemy, przy wydatnej pomocy kierownictwa wydziałów, instytutów, oddziałów oraz innych komórek organizacyjnych, eliminować to co zbędne, hamujące postęp, nie przynoszące korzyści lub naruszające dobre imię uczelni.

Mimo występujących trudności i czasami braku zaangażowania, cele i zadania postawione przed AON zostały wykonane, za co pragnę serdecznie podziękować wszystkim obecnym w tej sali, zobowiązując równocześnie przełożonych, aby przekazali moje podziękowania tym, których tu nie ma, a ich praca przyczyniła się do wykonania zadań stojących przed akademią, wydziałem, instytutem, katedrą, zakładem, oddziałem, służbą lub inną komórką organizacyjną AON.

Przedstawione dziś zadania i te, które wynikają ze specyfiki wydziału, instytutu, katedry, zakładu, oddziału i służby należy omówić na konferencjach i kursach metodycznych, a następnie ująć je w "Planie zasadniczych przedsięwzięć AON w roku 1991-1992".

Plan ten zastępca komendanta ds. dydaktycznych przedstawi mi do zatwierdzenia do 15.12.br.

